

«Тасдиқ мекунам»

Ректори МДТ «Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав»

доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор

Курбонзода М.Р.

аз «26» 02 соли 2025

ХУЛОСАИ

**Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи
Носири Хусрав»**

Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ: 6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо дар кафедраи технологияи иттилоотӣ ва методикаи таълими информатикаи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав иҷро шудааст.

Дар чараёни омода намудани диссертатсия Афзалшоҳи Сафархон докторант PhD-и кафедраи технологияи иттилоотӣ ва методикаи таълими информатика ба шумор мерафт.

Афзалшоҳи Сафархон, соли таваллудаш 05.05.1992, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон. Соли 2010 ба ихтисоси информатика-математикаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни дохил шуда онро соли 2014 хатм намуд. Солҳои 2014-2016 шӯъбаи магистратураи Донишгоҳи давлатии Қӯрғонтеппа ба номи Носири Хусрав ҳозира (Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав»)-ро аз рӯи ихтисоси информатика хатм намудааст.

Номбурда бо фармоиши ректори Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав №122^м-ст аз «03» 09 2016 сол ба ҳайси докторант PhD -и дар кафедраи технологияи иттилоотӣ ва методикаи таълими информатика қабул карда шудааст.

Мавзӯи диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар ҷаласаи Шӯрои олимони донишгоҳ, аз 26.11.2018, суратҷаласаи № 4, дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», зери роҳбарии номзади илмҳои физика-математикаи кафедраи моделсозии компютерии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Одинаев Раим Назарович ва

мушовири илмӣ доктори илмҳои физика-математика, профессор Юнуси М.Қ. тасдиқ гардидааст.

Тибқи талаботи банди 24-и меъёрҳои дарёфти дараҷаи илмӣ ва мактубҳои тавсиявии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 25.11.2024 сол, таҳти № 04/850 бинобар сипарӣ гардидани 5 сол баъди хатми зинаи докторанти PhD-и ба Афзалшоҳи Сафархон барои такроран супоридани имтиҳони маҷмӯӣ аз рӯи ихтисоси 6D070500 – Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ иҷозат дода шуд.

Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар ҷаласаи васеи якҷояи кафедраҳои «технологияи иттилоотӣ ва методикаи таълими информатика», кафедраи «таҳлили математикӣ ва муодилаҳои дифференциалӣ» ва кафедраи «алгебра ва геометрия»-и МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» аз 22.02.2025, № 7 муҳокима гардидааст. Тақризҳои муқарризонӣ холис Мирзоев Ш.А. номзоди илмҳои физикаю математика, дотсенти кафедраи математикаи ҳисоббарорӣ ва механикаи ДМТ, Гулова М.Т. номзоди илмҳои физикаю математика, дотсенти кафедраи САКА ва ША ва Сайдалиев Ҳ.П. номзоди илмҳои физикаю математика декани факултети математикаи ДДБ ба номи Носири Хусрав, рисолаи Афзалшоҳи Сафархонро мусбат арзёбӣ намуда пас аз ислоҳи камбудӣҳо ба зини навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаҳои баррасии диссертатсия дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», чунин хулосаҳо қабул карда шуд:

Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия. Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ» аз рӯи мазмуну мундариҷаи худ ба шиносномаи ихтисоси илмии 6D070500 – Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ мувофиқат мекунад:

- банди 1. Коркарди усулҳои нави математикӣ амсиласозии объектҳо, системаҳо, равандҳо;

- банди 3. Коркард ва асосноккунии методикаҳо ва қоидаҳои мутобиқгардонии амсилаҳои компютерӣ, истифодаи самараноки онҳо дар пешгӯии таҳаввулотҳои объектҳо, системаҳо, равандҳо ва ҳодисаҳо.

- банди 7. Коркарди усулҳои нави математикӣ ва алгоритмҳои санҷиши дурустии амсилаҳои математикӣ объектҳо, системаҳо, равандҳо ва ҳодисаҳо дар асоси додаҳои таҷрибавии воқеӣ.

- банди 8. Коркарди усулҳои нави математикӣ ва алгоритмҳои маънидодкунии натиҷаҳои таҷрибагузарониҳои компютерӣ, дар асоси амсилаҳои математикӣ онҳо.

- банди 11. Гузаронидани таҳқиқоти назариявӣ, амалӣ ва таҷрибавӣ барои сохтан, санҷиш ва татбиқи амсилаҳои математикии ҳалли масъалаҳои рӯзмарра доир ба лоиҳасозии худкор, банақшагирӣ ва идоракунии.

Дар таҳқиқоти мазкур масъалаи амсиласозии математикӣ ва компютерӣ ҳамчун абзори асосӣ барои ҳалли мушкилоти амалӣ дар соҳаи бонкдорӣ баррасӣ шудааст. Муаллиф тавассути таҳияи амсилаҳои математикӣ ва истифодаи алгоритмҳои компютерӣ, равандҳои таҳлили нишондиҳандаи NPS (Net Promoter Score)-ро дар муҳити бонкӣ автоматикунонӣ мекунад. Ин равиш имкон медиҳад, ки самаранокии тақсимои захираҳои пулӣ дар системаҳои бонкӣ баланд бардошта шавад.

Алоқамандии мавзуи диссертатсия дар бораи самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмӣ-техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. Диссертатсияи мазкур аз рӯи мазмуну мундариҷаи худ бо мавзӯҳои пешбиниамудаи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 феввали соли 2025, №114 «Дар бораи самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмӣ-техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» мувофиқат менамояд. Дар қарори мазкур «Иқтисоди рақамӣ», «Зехни сунъӣ ва иқтидори зехнӣ», «Иқтисоди сабз», «Технологияҳои саноатӣ», «Амнияти энергетикӣ», «Технологияҳои коммуникатсионӣ ва амнияти иттилоотӣ», «Риёзиёт ва илмҳои бунёдӣ» ва ғ. барои таҳқиқ пешбинӣ гардидаанд.

Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он. Натиҷаҳои асосии таҳқиқи диссертатсионии Афзалшоҳи Сафархон дар мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳои муаллиф нашр гардидаанд. Интишороти докторант вобаста ба мавзуи таҳқиқи илмӣ ӯ чоп шудаанд ва аз рӯи мазмуну мундариҷаи худ бо муҳтавои диссертатсия ва автореферати он пурра мутобиқат доранд.

Интишорот вобаста ба мавзӯи диссертатсия дар маҷмӯъ 11 мақоларо дар бар мегиранд, ки дар онҳо натиҷаҳои асосии таҳқиқот инъикос ёфтаанд. 6 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (КОА) ба чоп расидаанд. Ин мақолаҳо таҳқиқоти илмӣ назаррасро дар бар мегиранд, ки ба усулҳои математикӣ, автоматикунонии таҳлили NPS ва оптимизатсияи фаъолияти бонкҳо бахшида шудаанд, 5 мақолаи дигар дар нашрияҳои илмӣ ва маводи конференсияҳои илмӣ-назариявӣ, амалӣ ва байналмилалӣ ба нашр расонидааст. Теодии интишороти унвончу ба талаботи банди 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйиру иловаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, мутобиқат менамояд.

Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо. Натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳои илман асоснокшуда ва умуман маводи диссертатсия дар раванди

таълими фанҳои «Амсиласозии математикии системаҳои иқтисодӣ», «Методҳои математикӣ дар иқтисодиёт», «Информатика» ва «Муносибатҳои муқотибавии байнибонкӣ» метавонанд истифода бурда шаванд. Инчунин натиҷаҳои таҳқиқот барои муҳаққиқоне, ки ба омӯзиши дигаргуниҳои сифати ва равандҳои амсиласозӣ дар замони муосир машғуланд, аҳаммияти илмию назариявӣ доранд. Инчунин хулосаҳои таҳқиқоти мазкурро дар самти таҳияи барномаҳои давлатӣ ва стратегияҳои рушди технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ истифода намудан мумкин аст.

Саҳми докталаб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, объект ва предмети таҳқиқот аз ҷониби докталаби дараҷаи илмӣ мустақилона муайян карда шудааст. Мушаххас намудани масъалаҳои асосии таҳқиқот, коркард ва тафсири маълумотҳои бадастомада, коркарди муқаррароти назариявӣ ва методӣ, пешниҳод намудани тавсияҳои амалӣ натиҷаи фаъолияти илмию таҳқиқотии ҷандинсолаи ӯ мебошад. Хулосаҳое, ки дар диссертатсия ба назар мерасанд, натиҷаи таҳқиқи мустақилонаи докталаб ба шумор меравад. Докталаби дараҷаи илмӣ дар ҳамаи марҳалаҳои таҳқиқи мавзӯ иштироки бевосита намуда, натиҷаҳои асосии таҳқиқоти худро дар шакли мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо таҳия кардааст. Ӯ дар таҳқиқоти худ муайян мекунад, ки иқтисодёти рақамӣ ва амсиласозии математикӣ дар рушди давлатдорӣ навин нақши ҳалқунанда мебозад. Инчунин дар заминаи таҳқиқи илмӣ масала муайян кардани дурнамои рушди ҷомеаи иттилоотӣ ва иқтисодёти рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳми бевоситаи докторант ба шумор меравад.

Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», ба ихтисоси интихобшуда пурра мувофиқат мекунад.

Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисосҳои илмӣ Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ мутобиқат менамояд:

- банди 1. Коркарди усулҳои нави математикии амсиласозии объектҳо, системаҳо, равандҳо;

- банди 3. Коркард ва асосноккунии методикаҳо ва қоидаҳои мутобиқгардонии амсилаҳои компютерӣ, истифодаи самараноки онҳо дар пешгӯии таҳаввулоти объектҳо, системаҳо, равандҳо ва ҳодисаҳо.

- банди 7. Коркарди усулҳои нави математикӣ ва алгоритмҳои санҷиши дурустии амсилаҳои математикии объектҳо, системаҳо, равандҳо ва ҳодисаҳо дар асоси додаҳои таҷрибавии воқеӣ.

- банди 8. Коркарди усулҳои нави математикӣ ва алгоритмҳои маънидодкунии натиҷаҳои таҷрибагузарониҳои компютерӣ, дар асоси амсилаҳои математикии онҳо.

- банди 11. Гузаронидани таҳқиқоти назариявӣ, амалӣ ва таҷрибавӣ барои сохтан, санҷиш ва татбиқи амсилаҳои математикии ҳалли масъалаҳои рӯзмарра доир ба лоиҳасозии худкор, банақшагирӣ ва идоракунӣ.

Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзуи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ» аз номгӯи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, 13 зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Вобаста ба мавзӯ ва масоили таҳқиқоти диссертатсионӣ 11 мақолаи илмӣ аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид буда, интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 4,75 ҷузъи чопиро ташкил медиҳад.

Мундариҷаи асосии таҳқиқ аз рӯи мавзуи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

I. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

[1-М]. Афзалшоҳи С. Мисолҳои модели полиномиалии «даромади миллӣ» [Матн] / Н.М. Наимов, А.Н. Хамидова, А. Сафархон // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. – 2017. – №1-3(47). – С. 267-271. – EDN YLCXFX.

[2-М]. Афзалшоҳи, С. Усули симплексии ҳалли масъалаи барномасозии хаттӣ / С. Афзалшоҳ // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ. – 2020. – №S1-4-2(80). – С. 148-154. – EDN BUDEON.

[3-М]. Афзалшоҳи, С. Амсилаҳои беҳтаркунии низоми бонкӣ бо як асос / С. Афзалшоҳ, М.Қ. Юнусӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои табиӣ. – 2021. – №3. – С. 28-39. – EDN KRZMAP.

[4-М]. Афзалшоҳи, С. Амсилаи математикӣ ва компютериҳои автоматикунонии воситаҳои қарзӣ дар бонк / С. Афзалшоҳ // Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Силсилаи илмҳои табиӣ. – 2022. – №2-3(102). – С. 26-31. – EDN OBUEKT.

[5-М]. Afzalshohi, S. Using linear programming methods to solve problems of optimizing the bank's advertising budget / R.N. Odinaev, S. Afzalshoh // Bulletin of the Tajik national university. Series of natural sciences. – 2024. – №2. – PP. 3-11.

[6-М]. Афзалшоҳи, С. Таҳқиқи нишондиҳандаи NPS бо истифода аз муодилаи регрессия // С. Афзалшоҳи, Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба

номи Носири Хусрав. Силсилаи илмҳои табиӣ. – 2024. – №2-3(126) Қисми 2. – С. 19-22. – EDN OBUEKT.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи инташорот дар мачмуаҳои дигар:

[7-М]. Афзалшоҳи С. Дискретная задача оптимального управления с неопределённым критерием качества / Международная научная конференция на тему «Современные проблемы математики. Методы, модели, приложения». – Воронеж, 2016. – С. 8-13.

[8-М]. Афзалшоҳи С. Моделиронии математикии масъалаҳои истеҳсоли ва ҳалли онҳо / Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои муосири математика ва методикаи таълими он». – Бохтар: ДДБ ба номи Носири Хусрав, 2019. – С. 55-58.

[9-М]. Афзалшоҳи, С. Модели оптимизатсионии буҷети таблиғоти бонк / С. Афзалшоҳ / Таҳлили компютери масъалаҳои илм ва технология: маводҳои конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ бахшида ба «Солҳои 2020-2040 эълон гардидани 20-солаи омӯзиш ва рушди илмҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» ва «75-солагии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон». – Душанбе, 2023. – С. 349-353. – EDN TZMMPE.

[10-М]. Афзалшоҳи, С. Модели оптимизатсионии тақсимои маблағҳо дар системаи бонкӣ / С. Афзалшоҳ / Маводҳои конференсияи XII-уми байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои муосири моделсозии математикӣ ва татбиқи он», бахшида ба «Солҳои 2020-2040 эълон гардидани 20-солаи омӯзиш ва рушди илмҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» ва «75-солагии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон». – Душанбе, 2024. – С. 130-133.

[11-М]. Одинаев Р.Н., Афзалшоҳи С. Непрерывная модель распределения запросов и денежных ресурсов / Материалы XII – международной научно-практической конференции «Современные проблемы математического моделирования и её применения», посвященная «2020-2040 годы, 20-летию изучения и развития естественных, точных и математических наук в области науки и образования» и «75-летию Таджикского национального университета». – Душанбе, 2024. – С. 147-152.

Чаласа қарор кард:

1. Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D070500 - амсиласозии математикӣ ва компютерӣ: 6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо қори таҳқиқи анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи

бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯи ихтисоси 6D070500 - амсиласозии математикӣ ва компютерӣ: 6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои адабӣ ва комплекси барномаҳо барои баррасӣ ва ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-011-и назди МДТ «Донишгоҳи миллии Тоҷикистон» пешниҳод карда шавад. Муаллифи диссертатсия, бешубҳа сазовори дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ: 6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои адабӣ ва комплекси барномаҳо мебошад.

3. Назорати қарори мазкур ба зиммаи мудири кафедраи технологияи иттилоотӣ ва методикаи таълими информатика н.и.ф-м. Маҳмадалиев Ҳ.С. вогузор карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи яқояи кафедраҳои технологияи иттилоотӣ ва методикаи таълими информатика, таҳлили математикӣ ва муодилаҳои дифференциалӣ ва алгебра ва геометрияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав», аз 22.02.2025, №7 қабул гардидааст:

Иштирок доштанд: ҳамагӣ - 28 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарафдор» - 28 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Раисикунандаи ҷаласа, н.и.ф-м.

Маҳмадалиев Ҳ.С.

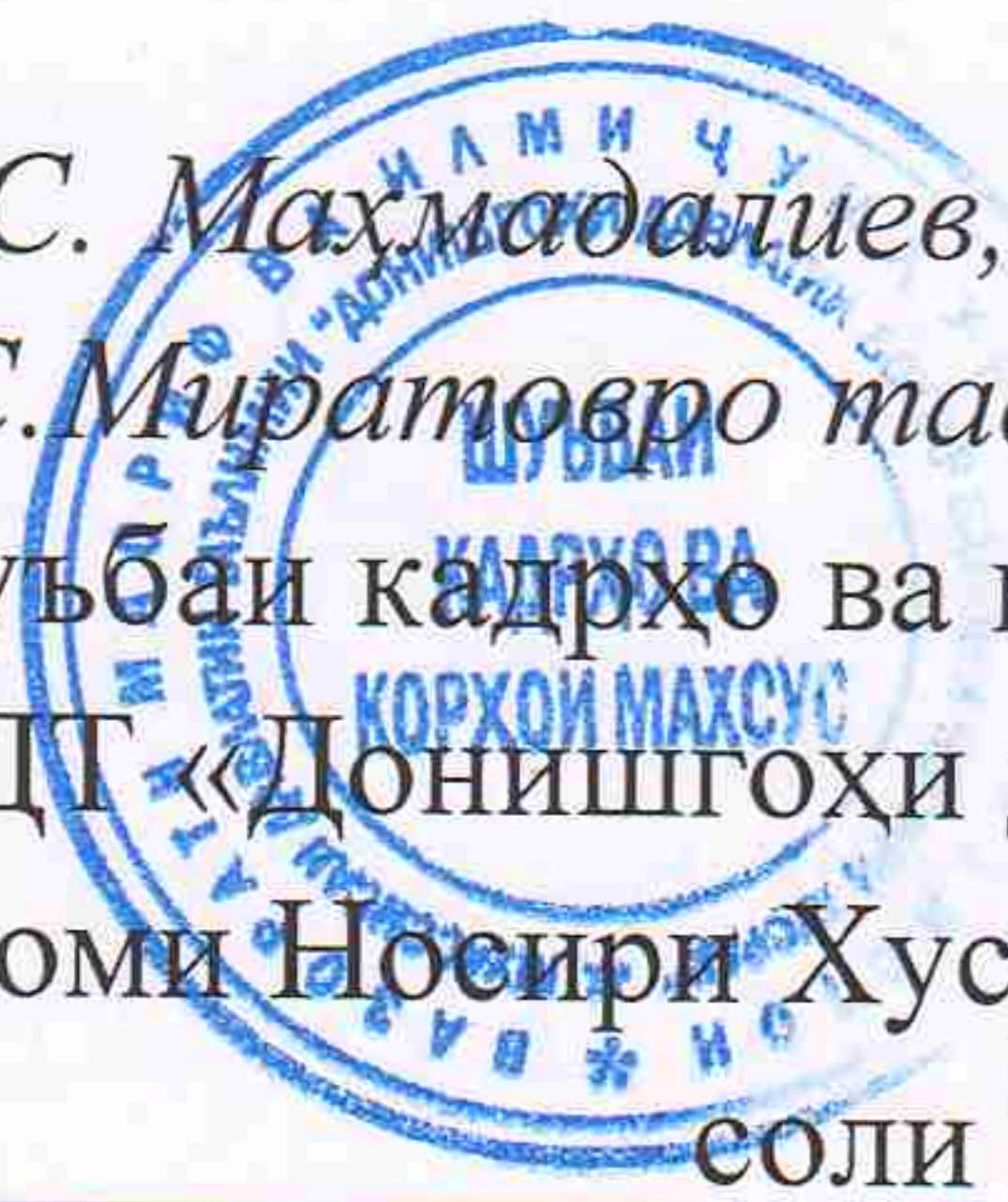
Котиби ҷаласа, д.ф.(PhD)

Миратов С.

Имзоҳои Ҳ.С. Маҳмадалиев,
д.ф.(PhD) С.Миратовро тасдиқ менамоям.

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои
махсуси МДТ «Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав»
«_____» _____соли 2025

Исозода Т.И.

735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон,
шаҳри Бохтар, кӯчаи Айнӣ, 67.